

درباره ما

درباره ما

هر گونه برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری برای توسعه بخش منابع طبیعی، مستلزم اقدامات و فعالیتهای مستمر و جدی پژوهشی در راستای شناخت دقیق و همه جانبه عناصر و مؤلفه‌های مؤثر در منابع طبیعی تجدید شونده نظیر پوشش گیاهی، آب و خاک، اقلیم و انسان می‌باشد. از طرفی توسعه، حفظ، احیاء و بهره‌برداری از منابع نیز نیازمند مدیریت کارا و پایدار در عرصه‌ها و همچنین بکارگیری دانش فنی و فن‌آوری روز و استفاده از تجارب گذشته است. با این هدف و به موجب مصوبه آذر ماه سال ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی وقت، قانون تشکیل مؤسسه تحقیقات منابع طبیعی جهت اجرا و تأسیس مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع به وزارت منابع طبیعی ابلاغ گردید. براساس این قانون به وزارت منابع طبیعی وقت اجازه داده شد به منظور تحقیق و مطالعه و تمرکز تحقیقات مربوط به آن قسمت از منابع طبیعی کشور که طبق قانون به عهده وزارت مذکور موکول گردیده، موسسه‌ای به نام مؤسسه تحقیقات منابع طبیعی را تأسیس

نماید. بدین ترتیب هسته اولیه مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور با هدف تحقیق در زمینه‌های مختلف جنگل، مرتع، آبخیزداری و حفاظت خاک و تثبیت ریگهای روان در اواخر نیمه دوم دهه ۴۰ شکل گرفت. این موضوع در شرایطی تکوین یافت که درست یک سال قبل از آن دستور تاسیس باغ گیاه‌شناسی ملی ایران صادر شده بود. بعد از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران با ادغام مؤسسه تحقیقات منابع طبیعی و باغ ملی گیاه‌شناسی ایران، کلیه وظایف تحقیقاتی در زمینه‌های منابع طبیعی تجدید شونده کشور به عهده مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع گذاشته شد و زیر نظر سازمان تحقیقات کشاورزی و منابع وابسته به وزارت کشاورزی فعالیت خود را ادامه داد. همزمان با شروع فصل برنامه‌ریزی کشور یعنی برنامه پنجساله اول توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی (۷۲-۱۳۶۸) و لزوم توسعه جهاد علمی در درون تمامی بخشهای اجرائی آموزشی و پژوهشی کشور و نیز بر مبنای ضروریات و فوریتهای موجود ساختار موسسه مورد بازنگری و تجدید نظر کلی قرار گرفت. در جریان این بازنگری، ساختار بخشی موسسه از چهار بخش تحقیقاتی موجود یعنی جنگل، مرتع، گیاه‌شناسی و بیابان‌زدایی به سطح هشت بخش ستادی ارتقاء داده شد. بدنبال تصویب قانون تفکیک وظایف وزارتین جهاد سازندگی و کشاورزی در سال ۱۳۷۰ مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع از سازمان تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی وزارت کشاورزی متنزع و به معاونت آموزش و تحقیقات وزارت جهاد سازندگی منتقل گردید. در نتیجه الحاق مؤسسه به وزارت جهاد سازندگی و سپس وزارت جهاد کشاورزی در سال ۱۳۸۰ و بازنگری مجدد در ساختار سازمانی مربوطه، به منظور دستیابی به توان پاسخگویی به نیازهای دستگاه‌های اجرایی مرتبط، در حال حاضر مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع اقدامات و فعالیتهای علمی پژوهشی خود را در ۱۱ بخش تحقیقاتی و متجاوز از ۵۰ گروه و زمینه تخصصی در حوزه تحقیقات جنگل، مرتع، گیاه‌شناسی، بیابان‌زدایی، صنوبر، گیاهان دارویی، علوم چوب و کاغذ، حمایت و حفاظت، ژنتیک و فیزیولوژی گیاهی، بانک ژن و مکانیزاسیون منابع طبیعی و در سطح ۲۹ مرکز تحقیقات استانی و ۸۸ ایستگاه ملی و منطقه‌ای سازماندهی نموده است.

اهداف و وظایف عمده بخشهای تحقیقاتی مؤسسه به شرح زیر می‌باشد.

۱- بخش تحقیقات جنگل: تحقیق پیرامون زمینه‌های مختلفی نظیر جنگلداری، جنگلکاری، جنگل‌شناسی، بهره‌برداری و مدیریت جنگل، مهندسی جنگل و سیاست جنگل و مسائل اجتماعی و اقتصادی

۲- بخش تحقیقات مراتع: مطالعه و تحقیق در زمینه مدیریت مراتع، اکولوژی مراتع، به زراعی و به نژادی مراتع، مسائل اجتماعی اقتصادی مراتع

۳- بخش تحقیقات گیاهشناسی: شناسایی گیاهان و رستنی‌های کشور، مطالعات فیتوسوسیولوژیک، تهیه نقشه‌های جوامع گیاهی، شناسایی گیاهان نادر و رو به انقراض و تلاش در جهت حفظ ذخایر توارثی کشور، مطالعات تنوع زیستی، ایجاد و توسعه هرباریوم، ایجاد و توسعه باغات گیاهشناسی، دستیابی به گونه‌های با ارزش گیاهی جهت استفاده در صنعت، فضای سبز، باغبانی، جنگلکاری و ...

۴- بخش تحقیقات گیاهان دارویی و محصولات فرعی: با هدف جمع‌آوری، شناسایی، کشت، اهلی کردن و تعیین مواد مؤثره تعداد زیادی از گونه‌های بومی کشور، تحقیقات به زراعی و به نژادی گیاهان دارویی، ترویج و کاشت گیاهان دارویی سازگار و ارزشمند در راستای حفظ منابع و تحقیق در زمینه گیاهان زینتی، معطر، سمی، صنعتی و فرآورده‌های فرعی جنگل و

مرتع

۵- بخش تحقیقات بیابان: تحقیق در زمینه های استعداد فرسایش اراضی، منابع آب، منابع اراضی، مدیریت بهره برداری از بیابان، استعداد ریشی اراضی، تهیه نقشه های بیابان زدایی، شیوه های مبارزه با بیابانی شدن و تثبیت فیزیکی و بیولوژیکی شنهای روان

۶- بخش تحقیقات علوم چوب و کاغذ: مطالعه و تحقیق در زمینه فیزیک و آناتومی چوب، مکانیک چوب، چوب خشک کنی و حفاظت چوب، امکان سنجی و معرفی منابع سلولزی جایگزین، تحقیقات فرآورده های مرکب چوبی و تحقیقات مربوط به شیمی چوب، خمیر و کاغذ سازی

۷- گروه تحقیقات صنوبر و گونه های سریع الرشد: تحقیق پیرامون سازگاری و تعیین ارقام مناسب و صنوبر در دوره های بهره برداری کوتاه مدت، زارعت چوب در جهت کاهش فشار بر جنگلهای طبیعی کشور از طریق ارقام سازگار و توان تولید چوب بالا، معرفی و ترویج ارقام مناسب به بخشهای خصوصی بویژه صنایع چوبی کشور، امکان کاربرد بیوتکنولوژی در تولید و تکثیر ارقام صنوبر و سایر گونه های سریع الرشد.

۸- گروه تحقیقات حمایت و حفاظت: مطالعه و تحقیق در زمینه عوامل زنده و غیر زنده خسارت زا به جنگلهای مراتع، حفظ تعادل پایدار و تنوع زیستی در گستره منابع طبیعی ایران، مطالعات فونستیک، کنترل بیولوژیک و مدیریت تلفیقی برای حفاظت و حمایت از اکوسیستمهای مختلف جنگلی و مرتعی

۹- گروه زیست فناوری منابع طبیعی: تحقیقات در زمینه کاربرست علوم نوین گیاهی و فناوری زیستی نظیر کشت بافت، ریزازدیای، زیست شناسی مولکولی و مهندسی ژنتیک در ارتباط با منابع جنگلی و مرتعی

۱۰ گروه تحقیقات مکانیزاسیون: تحقیق و مطالعه در زمینه طراحی، ساخت و کاربرد بهینه ماشین آلات جنگلی و مرتعی و توسعه شیوه های مکانیزه در احیاء و اصلاح عرصه های جنگلی و مرتعی و بهره برداری از آن

مؤسسه تحقیقات جنگلهای و مراتع کشور در راستای انجام وظایف خطیر خود و با بهره گیری از تمامی ظرفیت سازه های انجام شده و توانمندیهای تخصصی، پرسنلی و تجهیزاتی موجود، از بدو تأسیس و شکل گیری تاکنون بالغ بر ۲۸۰۰ طرح و پروژه تحقیقاتی در سطوح مختلف ملی و منطقه ای تدوین و تصویب و اجرا نموده است. که از این شمار تا به امروز (سال ۱۳۸۳) تعداد ۱۳۰۰ فقره با تمام رسیده است. علاوه بر این، موضوع بهره مندی از توانمندیهای علمی دانشگاهیان در قالب همکاری مشترک و طرحهای دانشجویی نیز همواره مورد توجه موسسه بوده است بطوری که در سالهای اخیر متجاوز از ۳۰۰ پایان نامه دانشجویی کارشناسی ارشد و دکتری داخل و خارج کشور بطور مشترک و در قالب زیر طرحهای مربوط به پروژه های ملی و محوری مؤسسه با مشارکت و همکاری مؤثر استادان و پژوهشگران مؤسسه به اجرا درآمده است. از حیث بکارگیری انتقال و ترویج یافته های کاربردی طرحهای تحقیقاتی می توان گفت که نتایج میانی و پایانی تمامی طرحهای اجرا شده به شیوه های مختلفی در اختیار بخشها و کارشناسان اجرایی آموزش، تولیدی، مدیریتی و ترویجی مربوط قرار گرفته است.

ارزیابیهای بعمل نشان می دهد یافته های علمی مؤسسه در قالب ۵ محور راهبردی تاکنون منجر به اثربخشیهای زیادی در فرآیند توسعه بخش منابع طبیعی کشور شده است. بطوریکه از

مجموع نتایج طرحهای خاتمه یافته حدوداً ۴۰ درصد در زمینه تحلیل موقعیت و شناخت منابع، ۱۴ درصد در زمینه مدیریت پایدار منابع، ۲۰ درصد در زمینه دسترسی به منابع جدید سلولزی، ۱۹ درصد در ارتباط با حفاظت منابع و ۷ درصد در زمینه افزایش بهره‌وری و ارزش افزوده منشأ تأثیرات سازنده و ارزنده‌ای بوده است. تاکنون ۶۵ درصد از طرحهای مؤسسه کاربردی و ۵ درصد دیگر بنیادی از نوع راهبردی بوده است. توسعه علمی و امر انتقال و ترویج یافته‌های تحقیقاتی حاصله، به شیوه‌های مختلفی در مؤسسه دنبال گردیده که چاپ و انتشار ۴۲۰ عنوان کتاب و نشریه تخصصی، انتشار ۷ عنوان ژورنال و مجله تخصصی، تدوین و انتشار متجاوز از ۹۰۰ مقاله علمی (فارسی و لاتین) فقط از سال ۷۹ تا ۸۲، برگزاری ۴۵۰ سخنرانی علمی در قالب ۸۶ گردهمایی علمی از سال ۷۴ تاکنون، برگزاری ۸ همایش ملی و منطقه‌ای، برگزاری کارگاههای مختلف تخصصی آموزشی و مشورتی، اجرای طرحهای پایلوت و ... بخشی از شیوه‌های انتقال ترویج و توسعه تولیدات علمی و فکری مؤسسه به شمار می‌آیند. امروزه شاید به جرأت بتوان ادعا کرد که هیچ علاقمندی به منابع طبیعی و محیط زیست کشور وجود ندارد که با یافته‌های علمی، دستاوردهای پژوهشی و آثار قلمی پژوهشگران مؤسسه آشنا نبوده و یا دست کم نام این نهاد علمی را بجا نیاورده باشد. مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور با بیش از ۳۶ سال حیات علمی خود امروزه بعنوان متولی و هدایت کننده پژوهش در بخش منابع طبیعی، زمینه را برای تغییر و اصلاح نگرش دستگاه‌های برنامه‌ریز، تصمیم‌گیران و سیاستگذاران در سطح ملی و منطقه‌ای بصورت فراگیر فراهم آورده است. خوشبختانه در طول سالهای برنامه ریزی کشور، نگاه‌ها و راهبردهای پیشنهادی مؤسسه همچون طرح ملی توسعه جنگل‌های کشور، طرح ملی تعادل دام و مرتع، زراعت چوب، راهبردهای جدید جایگزین منابع سلولزی مورد نیاز، واردات چوب و تولید گیاهان دارویی بعنوان جایگزین برای ایجاد اشتغال و توسعه منابع اقتصادی روستائیان و ... مورد توجه سیاستگذاران و برنامه ریزان ملی قرار گرفته و هم اکنون در قالب برنامه‌های ملی و اقدامات محوری پیگیری می‌شود.

- باغ گیاهشناسی ملی ایران
- فروش بلیط باغ گیاهشناسی ملی ایران
- کارگاه ها و دوره های آموزشی
- شبکه های آزمایشگاهی
- فروشگاه اینترنتی انتشارات
- سامانه اینترنتی قبول سرپرستی بذر
- نشریه طبیعتت ایران
-
- موزه حشرات